Dísztál (ún. istoriato tál) - Perilaosz ércbikája

Kerámia- és üveggyűjtemény

Leltári szám:	60.466.1
Alkotó:	Fontana, Orazio (1510 - 1571) / műhelye
Készítés ideje:	1560 KÖRÜL
Készítés helye:	Urbino; Pesaro
Jelzés:	Pleville
Anyag:	cserép
Technika:	korongozott; ónmázas; színesen festett
Méretek:	magasság: 4,4 cm átmérő: 28,2 cm

A 16. század derekán az itáliai majolikaközpontok között Urbino jutott vezető szerephez, a legszebb istoriato tárgyak többsége itt készült. Változatos tematikával festett kerámiákat készített a Fontana műhely is, ahol feltehetően ez az ókori történetet ábrázoló istoriato tál is készült. Caius Plinius Secundus (23/24-79) volt a szerzője annak a műnek, amelyet a középkorban és a kora reneszánsz idején a természetismeret legfőbb forrásának tekintettek. A *Naturalis historia* harminchét könyvének megírásával Plinius enciklopédikus mű megalkotására vállalkozott, a botanika, az állattan, az ásványtan, a geográfia, az orvostudomány, a mezőgazdaság leírásán túl szinte mindenről írt, azzal a céllal, hogy az élet és a világ dolgait megismertesse. Perilaosz (Perillos, Perilaus) ércbikájának történetét több ókori szerző között ő is elbeszélte (Plinius: *Naturalis historia*. 34,89).

A tál közepén kis emelvényen hatalmas bika áll, az alatta gyújtott tüzet két szolga szítja, balra baldachin alatt ül Phalaris türannosz (i.e. 6. század utolsó negyede). A dísztál egy félelmetes kínzóeszközt ábrázol, egy ércből való bikát, amelyet Phalaris, Agrigentum uralkodója készíttetett Perilaosz ércművessel. A kegyetlen zsarnok az életnagyságú ércbikába záratta ellenségeit, majd szolgáival tüzet rakatott alatta. Az izzó fém által halálra égetett áldozat így szörnyű kínok között pusztult el. Egyes leírások szerint az ércbikába Perilaosz olyan sípot helyezett el, amely a jajveszékelés hangját bikabőgéssé alakította át. Phalaris a szobor készítőjén, Perilaoszon próbálta ki elsőként a rettenetes találmányt.

Irodalom

- Szerk.: Horváth Hilda, Szilágyi András: *Remekművek az Iparművészeti Múzeum gyűjteményéből. (Kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 24. (Balla Gabriella)
- Szerk.: Péter Márta: *Reneszánsz és manierizmus. Az európai iparművészet korszakai*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1988. - Nr. 76.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

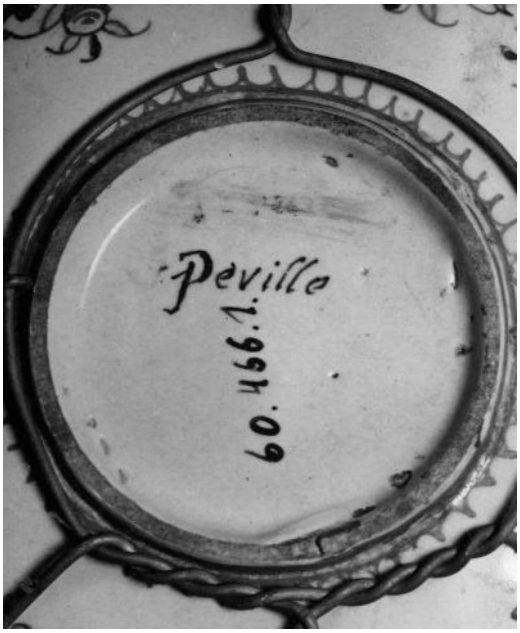

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum